

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1992

Nr 52

Nr 52

ÅLANDS LANDSTINGS BESLUT

om ändring av arbetsordningen för Ålands landsting

Antaget av landstinget¹⁾ den 4 november 1992

I enlighet med landstingets beslut **upphävs** i arbetsordningen den 11 april 1972 för Ålands landsting (19/72) 6 § 2 mom., varvid nuvarande 3 och 4 mom. blir 2 och 3 mom., 15 § 2 mom., 17 §, 31 § 2 mom. och 32 §,

ändras 2 § 1 mom., 3 §, 6 § 1 mom., 8 § 1 mom., 11 §, 20 §, 22 §, 23 §, 27 § 1 mom., 29 § 2 mom., 30 § 3 mom., 33 §, 34 §, 37 § 4 mom., 38 §, 39 § 1 mom., 40 § 1 mom., 46 § 1 mom., 55 § 1 mom., 56 § 1 mom., 59 § 1 mom., 67 § 1 mom., 68a § och 72 § 2 mom., av dessa lagrum 2 § 1 mom. sådant det lyder enligt landstingets beslut den 18 april 1980 (31/80), 37 § 4 mom. och 40 § 1 mom. sådana de lyder enligt landstingets beslut den 13 juni 1983 (47/83), 38 § sådana de lyder enligt landstingets beslut den 11 januari 1974 (10/74), 39 § 1 mom. och 55 § 1 mom. sådana de lyder enligt landstingets beslut den 28 mars 1988 (33/88) samt 59 § 1 mom. och 67 § 1 mom. sådana de lyder enligt landstingets beslut den 20 november 1978 (63/78) samt

fogas till arbetsordningen nya 19a, 39a, 39b, 40a och 42a §§ samt till 19 § ett nytt 3 mom., till 21 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 24 § nya 3 och 4 mom. samt till 54 § ett nytt 2 mom. enligt följande:

2 §

Sedan landstinget sammanträtt till arbetsårets första plenum skall den landstingsman som längst innehaft landstingsmannauppdrag (ålderstalmannen) inta talmannens plats och

med biträde av landstingets sekreterare föranstalta namnupprop över de landstingsmän, vilka har företett godkänd fullmakt.

3 §

När landstinget sammankommer första gången efter nyval skall andra dagen efter dess öppnande utses de i 71 § landstingsordningen nämnda två medlemmarna av kanslikommissionen på sätt i 7 kap. stadgas.

6 §

Vid landstingets kansli finns tjänster som sekreterare, notarie, kanslist och vaktmästare. Därtill kan anställas tillfälliga tjänstemän och personal i arbetsavtalsförhållande.

8 §

Sekreteraren är chef för landstingets kansli. Sekreteraren åligger vidare att vara sekreterare för talmanskonferensen och kanslikommissionen samt i de organ inom landstinget som bestäms i instruktion eller genom beslut av kanslikommissionen.

11 §

I början av valperioden beslutar landstinget hur många ersättare som minst skall utses för ledamöterna i självstyrelsepolitiska nämnden.

¹⁾ TMK framst. nr 6/1991-92

19 §

Ordföranden eller, vid förfall för denne, vice-ordföranden sammankallar utskottet till sammanträde. Sammanträde skall sammankallas också då minst tre av utskottets medlemmar begär detta.

19a §

Har såväl ordföranden som viceordföranden förhinder och kräver till utskottet remitterade ärenden likväl brådskande behandling, eller föreligger jäv för både ordföranden och viceordföranden, väljer utskottet under ledning av dess äldsta medlem en tillfällig ordförande för att leda sammanträdet under behandlingen av ifrågavarande ärenden.

20 §

Utskottens sekreterare utses av talmanskonferensen efter hörande av berörda utskott.

21 §

Utskott kan besluta att ett sammanträde helt eller delvis skall vara offentligt till den del sammanträdet avser att inhämta upplysningar i ärende eller angelägenhet som utskottet handlägger.

22 §

Utskott skall i allmänhet uppta de ärenden som remitterats till utskott i följande ordning:

- 1) framställningar från republikens president,
- 2) utlåtanden till andra utskott över framställningar,
- 3) landskapsstyrelsens framställningar,
- 4) berättelser samt utlåtanden till andra utskott över berättelser och meddelanden,
- 5) meddelanden när sådana hänskjutits till utskott,
- 6) lagmotioner,
- 7) utlåtanden till andra utskott över motioner och
- 8) hemställningsmotioner.

Om skäl därtill föreligger kan utskottet, med beaktande även av 23 § 2 mom., behandla ärenden i annan än i 1 mom. angiven ordning.

23 §

Betänkande eller utlåtande i ärende, som behandlas av utskott, skall uppsättas kortfattat. Betänkandet eller utlåtandet bör avslutas med klämmor, innehållande utskottets förslag.

Framställningar och motioner som berör samma sak kan av utskott handläggas i ett sammanhang, varvid gemensamt betänkande

avges om dem. Lagmotion som väckts senast den fjärde dagen efter det en framställning i samma ärende antecknats till kännedom i landstinget skall alltid handläggas samtidigt med framställningen.

I betänkande eller utlåtande antecknas som deltagande i ärendets handläggning de ledamöter, vilka tagit del i ärendets avgörande behandling. Har utskottsledamot endast delvis deltagit i den avgörande behandlingen, skall detta anges i betänkandet.

Har utskott utsett annan ledamot än ordföranden att vid plenum redogöra för ärendet, skall även detta anges i betänkandet eller utlåtandet.

24 §

Reservation skall motsvara den ståndpunkt utskottsledamoten intog då utskottet fattade sitt beslut och bör om möjligt avslutas med kläm om inte reservation endast uttrycker en avvikande åsikt.

Vad i denna paragraf sägs om reservation gäller även då utskott avger utlåtande till annat utskott.

27 §

När landstinget sammankommer första gången efter nyval utses justeringsmännen andra dagen efter landstingets öppnande.

29 §

Ärendena upptas på listan i den ordning varom talmanskonferensen gett närmare direktiv.

30 §

Är landstingsman förhindrad att närvara vid plenum bör han, med angivande av orsaken till frånvaron, hos talmannen eller sekreteraren skriftligen anhålla om ledighet från landstingsarbetet.

33 §

Sedan ett ärende föredragits för behandling är landstingsman berättigad att anhålla om ordet genom handuppräckning eller på annat iakttagbart sätt.

Då ordet ges, skall utöver vad i 45 § 1 mom. landstingsordningen är stadgat, iakttagas följande:

Anhåller flera samtidigt om ordet, bestämmer talmannen i vilken ordning envar av dem

skall erhålla detsamma. Utskottsordförande eller annan enligt 23 § 4 mom. utsedd företrädare för utskott har dock rätt att framom andra landstingsmän erhålla ordet då utskottsbetänkande första gången behandlas. Då motion föredras för remiss kan motionens första under-tecknare ges ordet framom annan anmäld talare.

Talmanskonferensen har rätt att besluta att ordet med förtur kan ges till en företrädare för envar av de i 5 § 2 mom. avsedda grupperna enligt deras storleksordning vid behandlingen av visst ärende. Samma förfarande får tillämpas vid behandlingen av landskapsstyrelsens svar med anledning av ett spörsmål, dock så att ordet först ges åt spörsmålets första under-tecknare sedan landskapsstyrelsen avgett sitt svar.

Om landstingsman eller ledamot av landskapsstyrelsen under annans anförande eller omedelbart efter dess slut begär ordet för replik, kan talmannen enligt prövning ge denne ordet före tidigare anmälda talare. Replik får räkna högst två minuter och innehålla endast förklaringar och rättelser med anledning av det andra anförandet eller bemötande av däri gjort påstående. Varje talare får högst två repliker på samma huvudanförande. I övrigt kan replik i anledning av replik inte beviljas annan än den som hållit huvudanförandet.

Ledamot av landskapsstyrelsen kan av talmannen ges ordet framom andra talare för att besvara av landstingsman framställd fråga.

34 §

Den som yttrar sig skall tala stående från talarstolen. Den som gör endast ett kortfattat uttalande kan dock göra det från sin plats om inte talmannen av särskilda skäl medger att anförande oberoende av dess längd får framföras från platsen. Talmannen kan även uppmana talare att oberoende av andragandets längd framföra detta från talarstolen.

37 §

Innan ett ärende bordläggs skall samtliga landstingsmän som under ärendets behandling begär ordet beredas tillfälle att yttra sig.

38 §

Svar på i 48 § 1 mom. landstingsordningen avsett spörsmål eller meddelande att svar på spörsmål inte avges, skall utdelas på landstingsmännens bord.

Då svaret eller meddelandet om att svar inte avges första gången föredras skall det bordläg-

gas till plenum som hålls tidigast påföljande dag.

Vid sålunda utsatt plenum bereds landstingsmännen tillfälle att vid överläggning uttala sig om ärendet i dess helhet. Under överläggningen bordläggs ärendet första gången om minst två landstingsmän begär det och därefter en gång om landstinget så beslutar.

Förslag om hemställan till landskapsstyrelsen skall framföras senast under överläggningen i ärendet och därvid skriftligen överlämnas till talmannen samt om möjligt under överläggningen men senast före den avgörande behandlingen utdelas till de övriga landstingsmännen.

Framförs förslag om hemställan skall, sedan överläggningen förklarats avslutad, ärendet bordläggas till en avgörande behandling som hålls vid plenum tidigast påföljande dag. Om inte, antecknas svaret till kännedom och ärendet förklaras slutbehandlat.

39 §

I 48 § 2 mom. landstingsordningen avsedd enkel fråga skall uppläsa av landstingsman vid det plenum då frågan besvaras. Härefter avger lantrådet eller ledamot av landskapsstyrelsen svar på frågan. Frågeställarens yttranden samt tilläggsyttranden av den som avger svaret får inte överstiga tre minuter.

39a §

I 48 § 3 mom. landstingsordningen avsedd frågestund hålls under tider då landstinget sammanträder vid härför särskilt avsedda plena som talmanskonferensen på förhand bestämmer. Landstingsman som önskar få en fråga besvarad skall skriftligen lämna frågan till talmannen senast den fjärde dagen före den dag frågestund hålls. Talmanskonferensen beslutar utan dröjsmål vilka frågor som skall tillställas landskapsstyrelsen för besvarande med beaktande av att angelägenhet som skall behandlas vid frågestunden skall vara av allmänt intresse. Övriga frågor förfaller om inte talmanskonferensen beslutar att de skall behandlas vid en senare frågestund.

När vid frågestunden upptagen angelägenhet skall besvaras ges ordet först till lantrådet eller därtill utsedd ledamot av landskapsstyrelsen, varefter frågans första under-tecknare bereds tillfälle att yttra sig. Talmannen kan härefter tillåta även annan medlem av landskapsstyrelsen och övriga landstingsmän rätt att yttra sig. Talmannen kan dock avbryta diskussionen när han anser frågan tillräckligt belyst. Den som besvarat frågan har rätt att yttra sig efter varje annat anförande. Frågans första under-tecknare får yttra sig högst tre gånger och

övriga talare en gång. I 33 § 4 mom. avsedd replikrätt tillämpas inte vid frågestund.

Svar på fråga får räcka högst fem minuter och övriga anföranden under frågestunden högst två minuter.

39b §

Har talmanskonferensen beslutat att i 49 § landstingsordningen avsedd debatt utan anknötning till särskilt ärende skall äga rum, skall talmannen vid plenum senast fjärde dagen före debatten meddela om tidpunkten för densamma samt om den avser viss angiven angelägenhet eller anordnas som en allmänpolitisk debatt.

Talmanskonferensen kan samtidigt besluta att anförande i sådan debatt inte får överstiga tio minuter, dock så att inledande anföranden av lantrådet eller annan medlem av landskapsstyrelsen samt av företrädare för de i 5 § 2 mom. avsedda grupperna inte får överstiga tjugo minuter.

40 §

Före detaljbehandlingen av ärende skall landstingsmännen beredas tillfälle att i allmän diskussion uttala sig om ärendet i dess helhet. Avser landstingsman att i detaljbehandlingen framlägga förslag till ändringar i det förslag som ligger till grund för behandlingen skall förslaget framföras (*aviseras*) och motiveras under den allmänna diskussionen. Om ett ändringsförslag, vars lydelse inte framgår av handlingarna i ärendet, *aviseras*, skall detta samtidigt skriftligen överlämnas till talmannen för att utdelas till landstingsmännen.

40a §

Om det vid första behandlingen av ett lagförslag väcks förslag om remiss till stora utskottet och sådant förslag vinner understöd, fattar landstinget beslut om förslaget med beaktande av bestämmelsen i 54 § 2 mom. landstingsordningen.

42a §

Återkallas framställning, motion eller annat till landstinget överlämnat ärende, skall behandlingen omedelbart avbrytas.

46 §

Varje talares yttrande överlämnas i maskinskrift till honom för att granskas. Gör han rättelse däri, skall den antecknas i detta maskinskrivna exemplar. Han skall även teckna sitt namn på yttrandet till bevis för att han godkänt detta samt utan dröjsmål återställa

detsamma till stenografen. Har talaren inte inom tre dagar återställt yttrandet, anses det ha blivit godkänt som sådant såvida inte talaren av särskilda skäl reserveras längre tid för godkännandet. Därefter bör yttrandena hållas tillgängliga för allmänheten i landstingets kansli.

54 §

Som obehörig anses inte uppgift om kandidats yrke eller hemort eller sådan anteckning som endast avser ett förtydligande.

55 §

Val, där en enda person skall utses, sker med i 68a § 2 mom. och 68e § nämnda undantag sålunda, att envar röstande på en blank valsedel antecknar sin kandidat, och den förklarar vald som erhållit mer än hälften av de avgivna rösterna. Uppnås inte sådan röstövertikt, för rättas nytt val. Får inte heller då någon mer än hälften av de avgivna rösterna, för rättas ett tredje val mellan de två som vid den andra omröstningen uppnått det högsta röstetalet. Vid tredje omröstningen förklaras den vald som erhållit de flesta rösterna. Uppkommer lika röstetal i andra eller tredje omröstningen, avgörs företrädet genom lottning.

56 §

Vid valperiodens andra plenum skall talmannen meddela tiden för val av landstingets utskott, självstyrelsepolitiska nämnden, justeringsmännen och medlemmar i kanslikommisionen. Om tiden för val av representanter i Nordiska rådet meddelas vid ettvar arbetsårs andra plenum.

59 §

Kandidatlista skall uppgöras skriftligt och uppta de föreslagna kandidaternas namn. På listan skall överst anges vilket val den avser, och därunder skall kandidaternas namn i bestämd ordningsföljd vara så utskrivna, att oklarhet om vem som avses inte kan uppstå. Listan skall vara dagtecknad och undertecknad av minst två landstingsmän. Den första undertecknaren skall som ombudsman inlämna listan och vid behov vidta de i 60 § nämnda ändringarna.

